DOMSTOLENS DOM (första avdelningen)

den 11 september 2008 *

I mål C-265/07,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 234 EG, framställd av Tribunale civile di Roma (Italien) genom beslut av den 21 maj 2007, som inkom till domstolen den 4 juni 2007, i målet

Caffaro Srl

mot

Azienda Unità Sanitaria Locale RM/C,

ytterligare deltagare i rättegången:

Banca di Roma SpA,

* Rättegångsspråk: italienska.

meddelar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden P. Jann samt domarna A. Tizzano, A. Borg Barthet, M. Ilešič och E. Levits (referent),

generaladvokat: V. Trstenjak,
justitiesekreterare: förste handläggaren L. Hewlett,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 13 mars 2008,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

— Caffaro Srl, genom G. Barcellona och R. Crincoli, avvocati,

— Italiens regering, genom I.M. Braguglia, i egenskap av ombud, biträdd av S. Fiorentino, avvocato dello Stato,

— Europeiska gemenskapernas kommission, genom C. Zadra och S. Schønberg, båda i egenskap av ombud,

och efter att den 24 april 2008 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/35/EG av den 29 juni 2000 om bekämpande av sena betalningar vid handelstransaktioner (EGT L 200, s. 35).

2 Begäran har framställts i ett mål mellan borgenären Caffaro Srl (nedan kallad Caffaro) och gäldenären Azienda Unità Sanitaria Locale RM/C (nedan kallad Azienda), en offentlig italiensk myndighet, och avser verkställighet genom utmätning av egendom tillhörig Azienda som finns hos tredje man, Banca di Roma SpA (nedan kallad Banca di Roma).

Tillämpliga bestämmelser

De gemenskapsrättsliga bestämmelserna

3 I skäl 15 i direktiv 2000/35 föreskrivs följande:

”I detta direktiv ges enbart en definition av uttrycket ’exekutionstitel’, men de olika förfarandena för verkställighet av en sådan titel och villkoren för att inställa eller förordna om uppskov med verkställigheten av en sådan titel regleras inte.”

4 I artikel 2 i direktiv 2000/35 föreskrivs följande:

”I detta direktiv avses med

…

5. exekutionstitelbeslut, dom eller utslag om betalning som meddelas av en domstol eller annan behörig myndighet antingen för omedelbar betalning eller betalning genom avbetalningar och som gör det möjligt för borgenären att erhålla betalning för sin fordran av gäldenären genom verkställighet; härunder inbegrips beslut, dom eller utslag om betalning som är interimistiskt verkställbar(t) och förblir detta även om gäldenären överklagar avgörandet.”

5 I skäl 23 i samma direktiv anges följande:

”I artikel 5 i detta direktiv krävs att indrivningsförfarandet avseende obestridda fordringar slutförs inom en kort tidsperiod i enlighet med nationell lagstiftning, men den artikeln ålägger inte medlemsstaterna att anta ett särskilt förfarande eller ändra sina nuvarande rättsliga förfaranden på ett speciellt sätt.”

6 I artikel 5 i direktivet föreskrivs följande:

”1. Medlemsstaterna skall säkerställa att en exekutionstitel, oavsett skuldens storlek, normalt kan erhållas inom 90 kalenderdagar från den dag då borgenären väckte talan eller gav in en ansökan vid domstol eller annan behörig myndighet, under förutsättning att gäldenären inte bestrider skulden eller invänder mot delar av förfarandet. Denna skyldighet skall fullgöras av medlemsstaterna i enlighet med respektive nationella lagar och andra författningar.

2. Enligt respektive nationella lagar och andra författningar skall samma villkor gälla för alla borgenärer som är etablerade i Europeiska gemenskapen.

…

4. Denna artikel skall inte påverka tillämpningen av bestämmelserna i Brysselkonventionen om domstols behörighet och verkställighet av domar på privaträttens område.”

Den nationella lagstiftningen

7 Artikel 14 i lagdekret nr 669 av den 31 december 1996, som fått ställning av lag efter ändringar genom lag nr 30 av den 28 februari 1997, i dess lydelse enligt artikel 147 i lag nr 388 av den 23 december 2000 (Ordinarie tillägg till GURI nr 302 av den 29 december 2000) (nedan kallat lagdekret nr 669/1996) föreskrivs följande:

”Statliga myndigheter och icke-ekonomiska offentliga organ ska fullfölja förfarandena för att verkställa rättsliga avgöranden och skiljedomar som är verkställbara och som medför en skyldighet att betala penningbelopp inom en tidsfrist på 120 dagar från den dag då exekutionstitel delges. Före utgången av denna tidsfrist får borgenären varken inleda ett exekutivt förfarande gentemot de ovannämnda myndigheterna och organen eller delge ett betalningsföreläggande.”

Tvisten i målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågan

8 Caffaro, som innebar en exekutionstitel som utfärdats i enlighet med den italienska lagstiftning varigenom direktiv 2000/35 införlivades med nationell rätt, inledde ett exekutivt förfarande mot Azienda..

9 Verkställigheten bestod av utmätning av Aziendas tillgångar hos tredje man, Banca di Roma, med stöd av en uppmaning att inställa sig vid den hänskjutande domstolen som delgetts dem båda.

10 Banca di Roma inställde sig vid den hänskjutande domstolen den 13 juni 2006 och bekräftade att Azienda hade tillgodohavanden i banken och att banken hade verkställt utmätningen.

11 Den hänskjutande domstolen uppmärksammade vid förhandlingen att verkställigheten hade inletts innan den tidsfrist på 120 dagar beräknad från den dag då exekutionstiteln delges, som föreskrivs i artikel 14 i lagdekret nr 669/1996, hade löpt ut.

12 Caffaro, som ansåg att artikel 14 i lagdekret nr 669/1996 inte var förenlig med direktiv 2000/35, yrkade att bestämmelsen inte skulle tillämpas eller att ett tolkningsavgörande skulle inhämtas från domstolen beträffande huruvida den aktuella nationella bestämmelsen var förenlig med nämnda direktiv.

13 Tribunale civile di Roma beslutade därför att vilandeförklara målet och att hänskjuta följande tolkningsfråga till domstolen med begäran om förhandsavgörande:

”Ska direktiv 2000/35 tolkas så att det utgör hinder för en nationell bestämmelse som artikel 14 i lagdekret nr 669/1996, enligt vilken den borgenär som innehar en exekutionstitel avseende en obestridd fordran som en offentlig myndighet är skyldig att betala som ersättning för en handelstransaktion inte kan inleda ett exekutivt förfarande gentemot ovannämnda myndighet före utgången av den tidsfrist på 120 dagar från den dag då denna exekutionstitel delgavs denna myndighet?”

Prövning av tolkningsfrågan

14 Inledningsvis ska påpekas att tolkningen av direktiv 2000/35 ska ske mot bakgrund av direktivets syfte och de regler som införs härigenom (se, för ett liknande resonemang, dom av den 23 mars 2006 i mål C-465/04, Honyvem Informazioni Commerciali, REG 2006, s. I-2879, punkt 17).

15 Syftet med direktiv 2000/35 är endast att i möjligaste mån harmonisera vissa bestämmelser och förfaranden för betalning i medlemsstaterna i syfte att bekämpa sena betalningar vid handelstransaktioner.

16 Domstolen har redan tidigare uttalat att det endast är vissa särskilda bestämmelser som rör sena betalningar som harmoniseras genom direktivet, nämligen ränta vid sen betalning (artikel 3), återtagandeförbehåll (artikel 4) och indrivning av obestridda fordringar (artikel 5) (se dom av den 26 oktober 2006 i mål C-302/05, kommissionen mot Italien, REG 2006, s. I-10597, punkt 23, och av den 3 april 2008 i mål C-306/06, 01051 Telecom, REG 2008, s. I-1923, punkt 21).

17 I detta direktiv hänvisas det vidare i flera avseenden till tillämpningen av nationell lagstiftning. Såsom framgår av skäl 15 i direktivet gäller det bland annat olika förfaranden för verkställighet av en exekutionstitel samt villkoren för att inställa eller förordna om uppskov med verkställigheten av en sådan titel (se domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Italien, punkt 24).

18 Mot bakgrund av det system som införts genom direktiv 2000/35 föreskrivs det i artikel 5 i detsamma endast att medlemsstaterna ska säkerställa att en exekutionstitel, såsom detta begrepp definieras i artikel 2.5 i direktivet, normalt erhålls inom

90 kalenderdagar från den dag då borgenären väckte talan eller gav in en ansökan vid domstol eller annan behörig myndighet, under förutsättning att gäldenären inte bestrider skulden eller invänder mot delar av förfarandet. Härav följer, vad beträffar förfaranden för indrivning av obestridda fordringar att det endast är den tidsfrist inom vilken en exekutionstitel ska erhållas som harmoniseras genom nämnda direktiv, men inte själva exekutionsförfarandet som även fortsättningsvis regleras av medlemsstaternas nationella lagstiftning.

19 Det är utrett att en sådan nationell bestämmelse som avses i målet vid den nationella domstolen inte har någon som helst betydelse för den tidsfrist inom vilken en exekutionstitel kan erhållas. Tvärtemot förutsätts det i en sådan bestämmelse att gäldenären redan har en sådan titel.

20 Denna slutsats påverkas inte av Europeiska gemenskapens kommissions argument att artikel 14 i lagdekret nr 669/1996, som föreskriver uppskov med verkställigheten under 120 dagar, avser en etapp i indrivningsförfarandet som tidsmässigt ligger före verkställighetsförfarandet, med följd att det omfattas av tillämpningsområdet för direktiv 2000/35.

21 Även om, vilket kommissionen har hävdat, syftet med artikel 14 är att skjuta upp exekutionsförfarandet, saknar denna omständighet betydelse för den tidsfrist inom vilken en exekutionstitel ska erhållas. Det framgår av punkt 18 i denna dom att tidsfristen är den enda aspekt av förfarandet för indrivning av obestridda fordringar som harmoniserats genom artikel 5 i direktivet.

22 Det framgår dessutom av vad som anförts ovan att en exekutionstitel, med tillämpning av artikel 14 i lagdekret nr 669/1996, tillfälligt inte kan verkställas, vilket dock

inte innebär, såsom kommissionen har hävdat, att borgenärens rätt till ett verksamt skydd påverkas i strid med direktiv 2000/35.

23 Generaladvokaten erinrade, i punkt 38 i sitt förslag till avgörande, om att de förfaranden som är nödvändiga för att säkerställa betalning ska fortlöpa. Inte heller skjuts de åtgärder som Azienda ska vidta för att betala sin skuld på intet sätt upp, vilket den italienska regeringen bekräftade vid förhandlingen. Tvärtemot ska gäldenärsmyndigheten enligt artikel 14, vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att betalning sker inom en frist på 120 dagar.

24 Mot bakgrund av vad som anförts ovan ska den ställda tolkningsfrågan besvaras så att direktiv 2000/35 ska tolkas på ett sådant sätt att direktivet inte utgör ett hinder för en sådan nationell bestämmelse som artikel 14 i lagdekret nr 669/1996, enligt vilken den borgenär som innehar en exekutionstitel avseende en obestridd fordran som en offentlig myndighet är skyldig att betala som ersättning för en handelstransaktion, inte kan inleda ett exekutivt förfarande gentemot ovannämnda myndighet före utgången av en tidsfrist på 120 dagar från den dag exekutionstiteln delgavs denna myndighet.

Rättegångskostnader

25 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (första avdelningen) följande:

Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/35/EG av den 29 juni 2000 om bekämpande av sena betalningar vid handelstransaktioner ska tolkas så att direktivet inte utgör ett hinder för en nationell bestämmelse som artikel 14 i lagdekret nr 669 av den 31 december 1996, som fått ställning av lag efter ändringar genom lag nr 30 av den 28 februari 1997, i dess lydelse enligt artikel 147 i lag nr 388 av den 23 december 2000, enligt vilken den borgenär som innehar en exekutionstitel avseende en obestridd fordran som en offentlig myndighet är skyldig att betala som ersättning för en handelstransaktion inte kan inleda ett exekutivt förfarande gentemot ovannämnda myndighet före utgången av en tidsfrist på 120 dagar från den dag exekutionstiteln delgavs denna myndighet.

Underskrifter